

УТВЪРЖДАВАМ: /п/

Даниела Христова
Директор на ОбУ "П.Р.Славейков"

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И
ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
2024/2025 учебна година

Настоящата програма е приета с решение на педагогически съвет, проведен на 05.09.2024 г.

I. ОСНОВНА ЦЕЛ:

1. Да ангажира учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.
2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере“ учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.

II. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
 2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
 3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
 - основни житейски умения;
 - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
 - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност
 - умения за вземане на решения
 - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
 4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
 5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.
-

III. СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
 2. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
 3. Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
 4. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.
 5. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
 6. Изграждане на самостоятелна и активна личност, която:
-

-
- а) разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- б) познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
- в) зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- г) осъзнава и цени своята културна идентичност;
- д) взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- е) изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- ж) взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- з) носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- и) подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- й) познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- к) познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях.
-

IV. АКЦЕНТИ:

- Противодействие срещу проявите на агресия
- Превенция на зависимостите (наркомания, алкохол, тютюнопушене)
- Професионално ориентиране и кариерно развитие
- Култура на поведение и общуване
- Създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа
- Екологично възпитание
- Действия при природни бедствия, аварии, пожари и др.
- Енергийна ефективност
- Здравно образование

V. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

НАЧАЛЕН ЕТАП

1. Област на компетентности:

1. а. Гражданско образование

- Междупersonalни отношения
 - Социална среда
 - От училище до възраст
 - Права на човека
 - Демократично гражданство
 - Идентичности и различия в обществото
 - Власт, политика и демократични ценности
 - Социална политика, справедливост и солидарност
 - Психично здраве и личностно развитие
-

1. б. Здравно образование

- Физическо развитие и дееспособност
- Превенция на употребата на психоактивни вещества
- Безопасност и първа помощ
- Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции
- Лична хигиена - Хранене

1. в. Екологично образование

- Вода, почва, въздух
- Енергия и климат
- Биологично разнообразие
- Потребление и отпадъци - Общество и околна среда

1. г. Интеркултурно образование

- Културни идентичности
- Културна осъзнатост
- Културни различия, толерантност и конструктивни
- Интеркултурно образование и права на човека

2. Теми:

2. а. Гражданско образование:

- Аз и другите - моят клас е моето семейство
 - Моето училище
 - Символи и ритуали в РБ (химн, герб, знаме на РБ)
-

-
- Националните празници –
 - Права и отговорности на децата
 - Аз съм гражданин на Република България
 - Държавата и децата
 - Аз помагам
 - Правилата на приятелството –

2. б. Здравно образование

- Животът и здравето на децата
- Моето тяло
- Здрав дух в здраво тяло
- Игрите – приятни и опасни
- Здравна беседа: Ковид 19 - опасност и начини за предпазване
- Здравна беседа: заразни и незаразни болести
- Личната – условие за добро здраве
- Здрави и красиви зъбки
- Защо трябва да се храним здравословно?
- Вредата от мобилния телефон, компютъра и телевизора.

2. в. Екологично образование

- Красотата на природата
 - Разделно събиране на отпадъци
 - Човекът и природата
 - Опазване и защита на природата – резерватите
 - Червената книга – защитените животни и растения в България
-

-
- Природни бедствия и мерки за реагиране
 - Приятели с природата
 - С велосипед към бъдещето

2. 2. Интеркултурно образование

- Децата празнуват заедно
- Живеем в мир и разбирателство
- България – отечество на всички българи
- Ние сме различни, ние си приличаме
- Различни, но равноправни в правата и задълженията

ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП

1. Област на компетентности:

1. а. Гражданско образование

- Междоличностни отношения
 - Социална среда
 - Права на човека -
 - Демократично гражданство
 - Идентичности и различия в обществото
 - Власт, политика и демократични ценности
 - Социална политика, справедливост и солидарност
 - Психично здраве и личностно развитие - Глобализация, плурализъм и толерантност
-

1. б. Здравно образование

- Физическо развитие и дееспособност
- Превенция на употребата на психоактивни вещества
- Безопасност и първа помощ
- Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции
- Лична хигиена
- Хранене

1. в. Екологично образование

- Вода, почва, въздух
- Вода, почва, въздух, енергия и климат
- Биологично разнообразие
- Потребление и отпадъци
- Общество и околна среда

1. г. Интеркултурно образование

- Културни идентичности
 - Културна осъзнатост
 - Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия
 - Интеркултурно образование и права на човека
-

2. Теми

2. а. Гражданско образование

- Подрастващите днес - бъдещи личности в обществото. Възпитаване на ценности и оформяне на активна гражданска позиция.
 - Право на избор
 - Съпричастност
 - Запознаване с международната харта за правата на човека
 - Аз и „различните“
 - “Защо трябва да се гордеем, че сме **Българи**?” - история, традиции, наука, иновации и т.н.
 - Държавата – това съм аз
 - Институциите в Република България
 - България – част от ЕС
 - Символи и органи на ЕС /знаме и химн, основни органи и конституция/
 - Що е гражданско общество?
 - Гражданските права
 - Демокрацията
 - Корупцията – бич на съвременната политика
 - Разделението на властите – основен принцип на демокрацията
 - Толерантното общество
 - Гражданин на света
-

2. б. Здравно образование

- Кой съм аз? Моят стил на вземане на решения
- Психичното ни здраве по време на COVID-19 (коронавирус). Лична хигиена, облекло, външен вид.
- Нашето здраве в нашите ръце
- От какво боледуват българите?
- Спортът – сериозен фактор за човешкото дълголетие.
- Правилното хранене – „за“ и „против“ диетите
- Да се храним и живеем здравословно
- Здравна беседа: Оказване на първа помощ при увреждане на кости и стави навяхване, изкълчване и счупване
- Здравна беседа: Поведение и първа помощ при удавяне, задушаване и поразяване от електрически ток.
- Дрогата – търсена, преследвана и много опасна
- Кибертормозът. Как да му се противопоставим?
- Здравни познания и хигиена на опорно-двигателната система
- Здравни познания и хигиена на половата система
- Внимание! - пубертет
- Вредата от мобилния телефон, компютъра и телевизора.

2. в. Екологично образование

- Приятели с природата
 - Екологични проблеми в световен мащаб и борбата с тях
 - Поведение и действия при различни замърсявания
 - Ролята на човека за опазване на околната среда
 - Земята, наш роден дом и как да го опазим
-

-
- Опазване чистотата на въздуха
 - Опазване чистотата на водата и пестенето
 - Да опазим природата, за да спасим себе си
 - Екологично възпитание и опазване на българската природа

2. 2. *Интеркултурно образование*

- Етносите в България
- Обичаи и традиции на различните етноси в България
- Имената – толерантност и интеркултурен диалог
- Всички сме различни и еднакви
- Какви качества трябва да притежава достойният човек?
- Агресията в училище и извън него
- Етнически общности. Дискриминация и общуване с „другите“
- Живеем заедно, независимо от различията
- България – отечество за всички етноси, които живеят тук

ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП

1. Компетентности:

1. а. *Гражданско образование*

- Междупersonностни отношения
 - Социална среда
 - Права на човека
 - Демократично гражданство
 - Идентичности и различия в обществото
 - Власт, политика и демократични ценности
 - Социална политика, справедливост и солидарност
-

-
- Психично здраве и личностно развитие - Глобализация, плурализъм и толерантност

1. б. Здравно образование

- Физическо развитие и дееспособност
- Превенция на употребата на психоактивни вещества
- Безопасност и първа помощ
- Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции
- Лична хигиена
- Хранене

1. в. Екологично образование

- Вода, почва, въздух
- вода, почва, въздух, енергия и климат
- Биологично разнообразие
- Потребление и отпадъци
- Общество и околна среда

1. г. Интеркултурно образование

- Културни идентичности
 - Културна осъзнатост
 - Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия
 - Интеркултурно образование и права на човека
-

2. Теми

2. а. Гражданско образование

- Конституцията. Права и задължения на българските граждани.
- Правилата в обществото – гаранция за сигурен живот.
- Какво е правова държава?
- Какво означава да си добър гражданин?
- Свобода и отговорност. Семейството.
- Български национални празници – защо не учим?
- Гласуването на избори – отговорна гражданска позиция. /XI и XII/
- Професионално развитие – бъдеще и перспективи
- Как да се реализираме у нас, в Европа и по света? /XI и XII/
- Моите планове, моето бъдеще.
- Човекът – индивидуалност и космополит
- Агресията в училище и обществото
- Етикецията в обществото
- Гражданин на света
- Мит ли е анонимността в Интернет ?
- Какво е да си доброволец днес?
- Глобализация и идентичност или как да бъдем себе си в свят без граници

2. б. Здравно образование

- Психичното ни здраве по време на COVID-19 (коронавирус). Лична хигиена, облекло, външен вид.
 - Стресът и как да се предпазим от него
 - Нашето здраве е в наше задължение
 - Здраве и личностно развитие
-

-
- Навици за физическа дееспособност
 - Любов и секс. Отговорно сексуално поведение.
 - Сексуалното насилие.
 - Сексуално здраве – болести предавани по полов път ХИВ/СПИН
 - Анаболи и стероиди – за и против
 - Непременно слаби?! , – опасността от анорексия и булимия

2. в. Екологично образование

- Екология и здраве
- Създаване на екологично чиста училищна среда
- Енергията на бъдещето
- Съхранена природа и човешки прогрес: неразрешима дилема или възможно бъдеще?
- Правила за поведение при ветрове и гръмотевични бури
- „Горещи точки на замърсявания“
- Опазване на въздуха, водите и почвата
- Поведение и действия при различни замърсявания
- Глобалното затопляне на климата и ефектът му върху природата
- Потребление и отпадъци
- „Кръгова икономика“, „Зелена икономика“, „Синя икономика“
- „Замърсителят плаща“ – за чиста природа
- 5G технологиите - важни приложения и вреди за живите организми.

2. г. Интеркултурно образование

- Индивид, личност, различност и идентичност
-

- Какъв съм "аз" и какви са „другите“?
- България – етническа и религиозна палитра
- Етнокултурен диалог
- Дискриминация и закон
- Цивилизованост и човешка природа

VI. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

А) Възпитаване на отговорност и гражданско поведение чрез:

Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.

Спазване на правилника за дейността на училището.

Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции:

1. Честване на всички национални и училищни празници:

Отг. Комисия - тържества,

Класните ръководители

2. Запознаване и спазване на задължителните символи на Република България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

Отг. Класните ръководители

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, институции, организации и общности, имащи отношение към възпитанието.

Отг. Класните ръководители

В) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа.
2. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Отг. Учители по ИЦ и БЕЛ

Г) Формиране на гражданско поведение и култура:

1. Използване възможностите на електронните платформи

Отг. Учителите от област "Математика, информатика и информационни технологии"

2. Провеждане на „Ден на отворените врати“ – кампания за представяне на училището.

Отг. Учителите по предмети и кл. р-ли

3. Организиране на „Етнокарнавал“

Отг. Учителите от област „Изкуства“, „Домашен бит и технологии“ и “ФВС”

4. Отбелязване на Деня на розовата фланелка – последната сряда на м. февруари
- Отг. Класни ръководители

Д) Формиране на здравна култура и отговорно отношение към себе си:

1. Отбелязване на Световния ден за борба със СПИН – 1 декември

Отг. Учител по БЗО

2. Отбелязване на Международния ден за борба с наркотиците – 26 юни – учениците да изработят в часовете по ИИ агитационни материали за борба с наркотиците и вредата от тях и ги разпространят сред съучениците си. Отг. Учителите по ИИ

Е) Възпитаване в отговорност и грижа за Земята – нашия дом

1. Отбелязване на Световния ден на Земята – 22 април

Отг. Начални учители и учител по БЗО

2. Отбелязване на Седмицата на гората – м. април 2022 г. като всеки клас – ученици и родители засадят поне едно дърво или декоративен храст в района на училището.

Отг. Класните ръководители
